

СУЧАСНА МЕТОДИКА ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДОКУМЕНТУВАННЯ ТА ПІДГОТОВКИ ТЕКСТОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ

Арабулі Т.В., старший викладач кафедри інформатики та обчислювальної техніки ІПДО НУХТ.

Стаття присвячена десятипальцевому методу набору тексту “всліпу” як окремій ланці підвищення ефективності документування із застосуванням ПЕОМ. У статті доведено актуальність тематики і розглянуто роботу кафедри інформатики та обчислювальної техніки ІПДО НУХТ у цьому напрямку. Подано характеристику навчального курсу по швидкісному набору текстів, розробленому на кафедрі інформатики та обчислювальної техніки ІПДО НУХТ, висвітлено його особливості та переваги.

На сучасному етапі важко знайти галузь народного господарства, де б не використовувався ПК. Він став справді комфортним та надійним помічником на кожному робочому місці. Але сьогодні не достатньо просто працювати на ПК, необхідно правильно та грамотно його використовувати. Адже “... користувач – це людина, яка знає всі можливості комп’ютера та спроможна у будь-який момент підібрати програму для рішення будь-якої задачі”. Підвищення швидкості набору текстів і є однією з таких задач.

Господарська діяльність суспільства та людська практика тісно пов’язані з економічною інформацією. Така інформація забезпечує розв’язування задач організаційно-економічного управління народним господарством. До особливостей економічної інформації треба віднести переважання алфавітно-цифрових знаків як форми подання даних та значне поширення документів як носіїв вхідних даних і результатів обробки даних. Отже методи швидкісного набору текстів відіграють важливу роль у підвищенні ефективності документування та підготовки текстової інформації. Доведено, що особа, яка не пройшла відповідної фахової підготовки та тренінгу, не спроможна перевищити швидкість набору з клавіатури понад 60-100 ударів на хвилину. Для орієнтування згадаємо, що кваліфікований спеціаліст-набірник може досягти швидкості 300-400 ударів на хвилину. Рекордний рівень швидкості – 1000 ударів на хвилину. Таким чином, ця проблематика є безумовно актуальною, особливо зважаючи на дефіцитність відповідних навчальних курсів та навчальних методичних матеріалів для різних рівнів сучасної освіти. Нині доступна певна кількість

комп'ютерних програм, що навчають швидко та грамотно набирати текстову інформацію, переважно орієнтовану на набір російською мовою.

Враховуючи це, кафедрою інформатики та обчислювальної техніки ІПДО НУХТ виконано:

- аналіз класичних та сучасних методів набору тексту;
- протягом двох років на практичних заняттях із різним контингентом слухачів апробовано та вдосконалено методику швидкісного набору українською мовою;
- накопичено статистичну та методологічну інформацію;
- видано навчальний посібник “Сучасна методика підвищення ефективності набору тексту”;
- згаданий навчальний посібник подано в електронній формі у форматах *.pdf та *.chm.

Навчальний курс по швидкісному набору текстів, розроблений на кафедрі інформатики та обчислювальної техніки ІПДО НУХТ, має такі особливості:

- враховує індивідуальні психомоторні та психофізіологічні можливості людини-оператора;
- включає оригінальні тексти українською мовою;
- містить комплекс вправ для роботи над помилками;
- розширений набір тренінгових вправ дає можливість по закінченні курсу досягти швидкості набору 150-200 ударів на хвилину у понад 92% контингенту слухачів (при тому, що всі опанували оперативну й ненапружену роботу з клавіатурою);
- широко використовує навчальний посібник в електронній формі з відповідно поширеною пошуковою системою та іншими відомими перевагами цієї форми.

Важливим при опануванні десятипальцевого швидкісного методу набору текстів “всліпу” є дотримання певних ергономічних правил. Щоб попередити можливість професійних хвороб рук, підвищити рухомість пальців та збільшити продуктивність праці, навчальний курс включає також комплекс гімнастичних вправ для пальців та очей.

Одним із методів підвищення швидкості набору у навчальному курсі розглядається використання звукового фону для знаходження ритму набору. Ритмічно – значить рівномірно, тобто всі рухи виконуються через рівні по часу проміжки. Чим коротше проміжок, тим

швидше рух. При вивченні швидкісного набору необхідно додержуватися ритму. Для розвитку почуття ритму передбачено спеціальні вправи для набору слів. Багатократне повторення цих слів розвиває автоматизм рухів до необхідних клавіш і закріплює ритм набору. Найпростіші ритмічні вправи – послідовні удари як окремо кожною рукою, так і з чергуванням рук. Для виконання ритмічних вправ пропонується використовувати музичний фон з мелодіями різних ритмів.

Загальне поняття – техніка набору – включає в себе ряд визначень, головними з яких є якість набору, правильне розміщення тексту та швидкість виконання, причому перше – якість – значно переважає над швидкістю.

Задача методичного навчання полягає в паралельному вдосконаленні техніки набору (якості) та рівномірному підвищенню швидкості. Але швидкість ні в якому разі не повинна випереджати якість. Хоча вивчення розміщення клавіш на клавіатурі відбувається відносно швидко, автоматизм рухів розвивається поступово. Також важливу роль відіграють фактор часу, спеціальні тренувальні вправи та індивідуальні можливості.

Склад робіт та певні вимоги їх виконання направлено на вдосконалення якості набору, а багаторазове повторювання цих вправ – на розвиток автоматизму рухів та збільшення швидкості набору.

Опанування швидкісного методу набору текстів “всліпу” – комплексний процес. З метою вдосконалення навчального курсу та його оновлення постійно проводиться робота з накопичування нових дидактичних вправ, текстів, необхідних прикладів. Зміни та вдосконалення мають постійний характер, їх неможливо оперативно відобразити в посібнику поліграфічного виконання. Тому можливість підтримання електронного навчального посібника в актуальному стані є ще однією з переваг останнього.

Висновки. Швидкісний набір текстів “всліпу” належить до заходів підвищення ефективності використання обчислювальної техніки, а також продуктивності праці її користувачів. Впровадження й використання електронних навчальних матеріалів у цій області є доречним і перспективним - про що свідчить наш досвід.

Кафедра інформатики та обчислювальної техніки ІПДО НУХТ запрошує до співпраці авторів і замовників навчальних методик зі

швидкісного набору текстів “всліпу” та відповідних електронних навчальних матеріалів.

Література:

1. Інформатика. Комп'ютерні технології: Підручник / За ред. проф. О.І. Пушкаря. – К.:Видавничий центр “Академія”, 2002. – 703 с.
2. Сучасна методика підвищення ефективності набору текстів: Навчальний посібник / Арабулі Т.В. – К., 2003. - 44с.
3. Кузнецова А.Н., Вагенгейм Р.Н. Машинопис. – М.: Вища школа, 1991.-320 с.